

Thun, September 2022

Baş Biti (Türkisch)

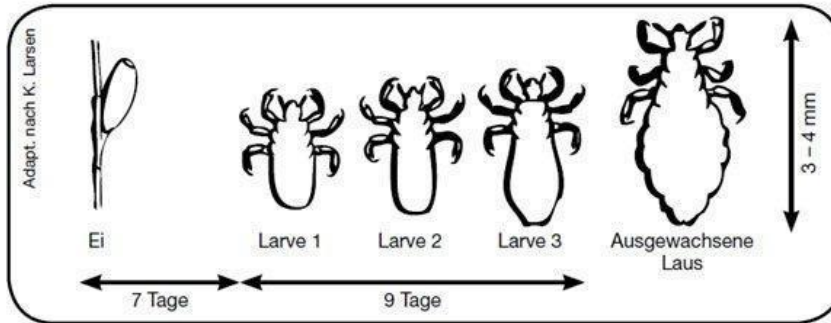
Baş biti kanatsız bir böcektir (*Pediculus humanus capitis*). Ağzı delici, emici yapıda olup toplam altı ayağı vardır. Bitlerin ayak uçları çengelli bir yapıdadır ve bu onların kıllara kolayca tutunmasını ve tırmanmasını sağlar. Bitler saçlara tırmanabilir ama sıçrayamaz, uçamaz ya da yüzemezler. Yetişkin bitler yassı vücutlu, 2.5 -3.5 mm büyüklüğündedirler. Bitlerin dış kabuğu saydam, beyazla gri arası ya da kahverengimsi olabilir. Bitin rengi derinin ve saçın rengine uyum sağlar. Kan emdikten sonra bit kırmızımı gözüktür çünkü sindirim torbasında biriktirdiği kan bunun kırmızı bir şekilde parıldamasına neden olur. Baş biti sadece insanların kafasında ve saçlarında yaşar.

En sevdiği yerler başın arkası, ense, kulakların arkası ve şakaklardır. Bitler her 2-4 saat arası kan emerek beslenirler. Bunun için derinin üst yüzeyinde bir çizik açarak buradan kanı emerler. Bu esnada bir toksin salarak ve de o bölgede kanın azalmasına neden olarak kaşıntıya neden olurlar. Erkek bir bitin yaşam süresi 15 gün, dişininki ise 30-40 gün arasındadır. Bitlerin yaşaması için en uygun ortam ısı 28-32 derecedir. Bit bit kan emmeden en fazla 3 gün yaşayabilir.

Baş biti dünya çapında yaygın bir sorundur, hemen hemen tüm coğrafi bölgelerde ve sosyal sınıflarda görülebilir. Bit vakaları son yıllarda daha çok görülmeye başlandı. Bunun sebebi artan mobilite, tatil ve göç olaylarıdır. En çok bit vakaları tatil dönüşlerinde gözlemlenmektedir. Bite maruz kalan insanların yüzde 60'ını 5-11 yaş arasındaki çocuklar oluşturmaktadır. Bir insanda bit bulunması onun temizliğe dikkat etmediği anlamına gelmez, zira saçlarını her gün yıkayan çocuklarda bile bit görülebilir.

Yaşam Süresi

Sirke

Sirkeler baş bitlerinin yumurtalarıdır. Bir baş biti günlük olarak 3-8 arası yumurta bırakır, bu da yaşam süresi boyunca 100-300 arası yumurta eder. Bit yumurtalarını en çok saç köklerine doğru bırakmayı sever. Sirkeler açık renklidir, kepek gibi gözüktür ama saçtan kolay kolay ayrılmazlar.

Bulaşma

Bit bulaşması birincil olarak insanların direkt baş teması ile olur. Fakat dolaylı yollardan, mesela tarak, saç fırçası, şapka, bisiklet kaskı, alın bandı vs. gibi eşyalar ile bulaşmaları da mümkündür. Ev hayvanları baş bitleri için taşıyıcı değildir.

Belirtiler

- Baş biti salgısı ve dışkılması yüzünden sık sık kaşıntıya (her zaman değil) neden olur. Bu kaşıntılar en çok ensede, başın arka tarafında ve kulakların arkasında görülür.
- Ense bölgesinde bit ısırmasına ve kaşımaya bağlı olarak görülen kızarıklıklar.
- Nadiren görülen şişmiş bölgesel lenf düğümleri.

Baş biti, Yumurtası ve Bit Sirkesi Bulmak İçin Doğru Yöntem

1. İyi ışık alan bir yerde çocuğu iyice gözden geçirin.
2. Saçları, başa hiç dokunmadan iyice bir gözlemleyin. Çünkü saça dokunduğunuzda bitler hemen saklanırlar.
3. Saçları yıkadıktan sonra bolca saç bakım kremi saça iyice yayın. Saçları parça parça ayırarak, dibinden ucuna kadar bir bit tarağı ile tarayın.
4. Her taramadan sonra yumurtaları görmek için, bit tarağını kağıt bir havluya sürün.
5. Sirkelerin el ile (iki tırnak arasına sıkıştırılarak) temizlenmesi gerekir, çünkü bunlar saça sıkıca yapışmışlardır. Bir büyüteç bit ve sirkelerin görülmesini kolaylaştırır.
6. Saç kremi sadece işlem bittikten sonra durulayın.
7. Her seferinde başın ve saçların her tarafını iyice bir gözden geçirin.

Tarama ve Tedavi Şeması	
Ne zaman	Ne
1. Gün	A: Eğer baş biti, yumurtaları/sirkeleri mevcutsa, bit ilacını uygulayın, ayrıca bitleri tarayarak ve sirkeleri tırnakla temizleyin. B: Eğer ne bit ne de bit sirkesi yoksa, acil bir tedbire lüzum yoktur. (Fakat 7 gün sonra tarama kontrolü yapılmalıdır!)
3. Gün	A: Arta kalan baş bitlerini tarayarak atın, bit sirkelerini elle temizleyin.
7. Gün	A: İkinci bit ilacı tedavisi ve bitlerin ve veya yumurtaların/bit sirkelerinin tarama yoluyla atılması. 1. Günki işlemin tekrarı. B: Tarama kontrolü
10. Gün	A+B: Tarama kontrolü
14. Gün	<ul style="list-style-type: none">• Şayet hala (veya yeni) baş biti bulunursa, ilaçlı tedavi uygulamasına A şemasına göre ilaçla birinci günden başlayın ve tarayarak atın.• Eğer ne baş biti ne de yumurta/bit sirkesi kalmamışsa, tedavi bitmiştir.
21. Gün	Olası bir yeni bulaşmaya karşı, iki hafta daha haftada bir gün tarama kontrolü yapılmalıdır.
28. Gün	Olası bir yeni bulaşmaya karşı, iki hafta daha haftada bir gün tarama kontrolü yapılmalıdır.
Eğer iki haftalık tedavi sonrasında hala canlı bit bulunursa, okulda bit konusunda uzman kişi okul doktorunun görüşünde alarak çocuğun belli bir süre okula gelmemesini talep edebilir. Okuldan muaf olma çocuğun bitlerden tamamen kurtulmasına kadar devam eder.	

Önemli

- Bit bulaşması durumunda yayılmasını önlemek için yakın çevrenizi bu durumdan haberdar edin. Okul, anaokulu, arkadaşlar vs.
- Eczanelerden bit ilaçları temin edin. (örneğin: Rausch, Laus-Stop, Lies-Ex, Hedrin, Pedicul, Hermal). İlaç kullanma talimatını harfiyen takip ederek uygulayın. Kimyasal ürünler böcek ilacı içerir ve zararsız değildir. Ayrıca bitler bunlara karşı direnç geliştirebilir, yani ilaç artık bitleri öldürmeyebilir.
- Haftada bir defa bir bit tarağı ile bütün aile bireylerinin bit kontrolünü yapın.
- Tarak, fırça, saç tokalarını 60 derece sıcak sabunlu su içinde 15 dakika bekletin ve temizleyin.
- Saçlarla doğrudan temasta olan yıkanabilir eşyaları 40-60 derecede yıkayabilir ya da bunları kapalı bir poşette sıkıca bağlayarak 7 gün bekletebilirsiniz. (Mesala tüylü oyuncaklar, yastık vs.)
- Elbise, Koltuk veya Yatak takımlarını tedavinin birinci ve yedinci gününde iyice temizleyin. Ayrıca bunu 14 gün sonra tekrarlayın.
- Uzun saçları bağlayın böylece saçların başka saçlarla doğrudan temasından kaçınmış olursunuz.
- Bisiklet kaskı, şapkaları, saç tokaları ve taraklarınızı başkasına vermeyin yada başkalarınınkini kullanmayın.

Sorularınız varsa Thun şehri bit ekibinden Regula Heubach-Traxler, (regula.heubach@bluewin.ch) hizmetinizdedir.